

А. В. Огілько,
аспірант, Національна академія державного управління при Президенті України, м. Київ

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

A. Ohilko,
PhD student of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF MANAGEMENT IN PUBLIC AUTHORITIES BY THE EXAMPLE OF THE JUDICIARY UKRAINE

У статті, на основі аналізу стану діючої в Україні системи державного управління, як особливого виду діяльності певних державних органів, що має владний характер та передбачає організуючий і розпорядчий вплив на відповідні об'єкти, шляхом реалізації встановлених законодавством повноважень, визначаються концептуальні підходи щодо вдосконалення організаційно-правового забезпечення державного управління в умовах проведення реформ. Досліджено нинішні способи управлінської діяльності в органах публічної влади України.

Розглянуто специфіку управлінської діяльності в судах України. Наведено загальну характеристику електронного урядування в системі судової влади України. З'ясовано, що ефективна модернізація управлінської діяльності в системі судових органів прямо залежить від модернізації управління в інших органах публічної влади. За результатами вдосконалення управлінської діяльності в органах публічної влади загалом та судової влади зокрема виокремлено основні напрями управлінської та судової діяльності.

On Article of analysis of Ukraine in the current system of public administration as a special type of certain public bodies should overbearing nature and involves organizing and administrative impact on the relevant objects by implementing the legislation powers defined conceptual approaches for improving organizational and legal support in terms of governance reforms.

Investigated the current methods of management in public authorities of Ukraine. The specification of management in the courts of Ukraine.

It was found that the effective modernization management activities in the judiciary depends on the modernization of management in other public authorities. As a result of improvements in the management of public authorities in general and the judiciary in particular singled out the basic directions of administrative and judicial activities.

*Ключові слова: державне управління, суд, реформування, судова влада, новітні технології.
Key words: public administration, court, court reform, the judiciary, new technologies.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють всю систему адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за

виконання державних рішень спускається зверху донизу. Тобто публічне адміністрування — це скоординовані групові дії з питань державних справ, які:

— пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою і судовою);

— мають важливе значення у формуванні державної політики;

- є частиною політичного процесу;
- значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі;
- пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах.

Новітні підходи до суспільних взаємовідносин диктують нові правила та ставлять нові питання щодо можливості виконання своїх функцій органами державної влади, зокрема, судовою гілкою влади.

Системні зміни, що не оминули й Україну, не можуть не торкнутися судової влади, яка в нашій державі, на жаль, все ще залишається непрозорою та пригніченою через недостатнє матеріально-фінансове забезпечення та велику кількість негативної інформації щодо її діяльності.

Тут можна визначити багато факторів і впливів, які призвели до такого стану, але особливо треба відмітити важливість прозорості судової влади, налагодження дієвої системи інформування громадян, створення комунікаційних механізмів та каналів для поширення інформації про діяльність судів та інших органів судової влади.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Питання вдосконалення управлінської діяльності в органах публічної влади на прикладі судової влади України досліджували такі науковці як А. Вишневський, В. Афанасьєва, Р. Гекалюк [1], А. Асанова [2] та інші. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що вказана проблематика є досить актуальною на даний час та потребує належного вивчення, зокрема, з точки зору пошуку напрямів вдосконалення управлінської діяльності в органах публічної влади на прикладі судової влади України.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Основним завданням статті є встановити зміст і характер ключових завдань, що поставили на сучасному етапі перед судовою владою, обумовлених сукупністю внутрішніх і зовнішніх чинників.

Окремо вбачається необхідним визначити напрями вдосконалення управлінської діяльності в органах публічної влади на прикладі судової влади України та встановити важливість впливу новітніх технологій на сучасну управлінську діяльність, зокрема, в системі органів судової влади.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Акти органів публічної влади, незважаючи на всю їх значимість, безпосередньо не впливають на суспільні процеси, а містять лише "заряд" запланованих і бажаних впливів. Органи державної влади і місцевого самоврядування реалізують свої функції через посередництво управлінської діяльності — специфічного виду

праці, який вимагає належної професійної підготовки і застосування відповідних прийомів, форм і методів. При цьому, управлінська діяльність визначається як набір (сукупність) напрацьованих історичним досвідом, науковим знанням і талантом людей навичок, умінь, способів, засобів доцільних дій у сфері управління. Саме вона покликана забезпечувати підготовку і проведення в життя рішень органів публічної влади [1].

Актуальність і напрями вдосконалення управлінської діяльності в органах публічної влади визначаються насамперед змістом і характером завдань, що поставили на сучасному етапі перед владою, державою, суспільством у цілому, обумовлених сукупністю внутрішніх і зовнішніх чинників. При цьому належить враховувати сутнісні риси самої управлінської діяльності. За змістом вона інтелектуальна, оскільки завжди спрямована на розробку, прийняття і реалізацію рішень, призначених змінювати стан і перебіг суспільних процесів відповідно до прийнятої стратегії розвитку. За своїм предметом — інформаційна: це пошук, відбір, закріплення (фіксація) і введення в суспільні процеси відповідної інформації.

Ця діяльність завжди виступає як колективістська, водночас у ній має місце спеціалізація за певними предметами, змістом і видами робіт. Управлінська діяльність — явище складне і комплексне. Тільки завдяки зваженому, збалансованому введенню в дію усіх елементів управлінської діяльності можна надати їй раціональності і результативності. В органах публічної влади управлінська діяльність юридично унормована, тобто здійснюється тільки так і в такий спосіб, як вимагається для реалізації компетенції кожного конкретного органу чи кожної посадової особи.

Судова гілка влади в Україні за у своїй управлінській діяльності посідає особливе місце, оскільки суди виконують лише функції контролю за додержанням законності в Україні, виступають "публічним арбітром". Тільки державна судова адміністрація України здійснює власне управлінську діяльність, однак вона стосується лише організаційних питань роботи судів.

А тому основний напрям удосконалення управлінської діяльності в судових органах, їх подальша демократизація і раціоналізація, забезпечена на основі результативності і ефективності функціонування системи публічної влади. Насамперед йдеться про:

- запровадження дієвих механізмів залучення громадян до вироблення, реалізації і контролю публічної політики;
- забезпечення прозорості і відкритості діяльності органів влади;
- тісну взаємодію органів публічної влади з бізнесом і громадським сектором на засадах партнерства;
- переорієнтацію на управління за цілями (за кінцевим результатом) і надання послуг, оцінювання діяльності за критеріями результативності і соціальної ефективності;
- впровадження інформаційних технологій і розбудову системи електронного урядування;
- раціоналізацію організаційно-функціональної структури органів влади, налагодження чіткої взаємодії по горизонталі і вертикалі в системі публічного адміністрування;

— утвердження наукових засад у практиці управлінської діяльності [2, с. 10].

Слід окремо виділити важливість розвитку електронного врядування, адже сьогодні розвиток електронного простору України набуває особливої актуальності. Це зумовлено насамперед переходом від інформаційного суспільства до суспільства знань, що докорінно змінює всі комунікації в суспільстві ставить нові вимоги перед якістю послуг, які надаються державними службовцями.

Електронне урядування — це модернізація всієї системи державного управління, яка охоплює як надання якісних послуг для громадян і бізнесу, так і налагодження новітніх комунікативних каналів між владою і громадянським суспільством [3].

Позитивним кроком у діяльності державних установ, які успішно впроваджують програму "Електронний Уряд", фундаментом для побудови електронної України, електронного урядування, електронного документообігу, а також забезпечення інформування громадян, є створення і функціонування веб-порталів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, призначених для інтеграції веб-сайтів органів виконавчої влади та розміщення інформаційних ресурсів відповідно до потреб.

Можна навести приклади використання механізмів електронного урядування у судовій владі України:

- запровадження системи електронного документообігу на базі програмно-апаратного комплексу,
- створення веб-порталів державної судової адміністрації та судів,
- запровадження автоматичної системи документообігу.

Втілення новітніх технологій у сферу державної влади, з одного боку, дозволить підвищити її ефективність, а з іншого — зробить більш відкритою роботу судових органів. Робота в режимі електронного урядування принципово змінює атмосферу взаємодії влади і населення. Кожний громадянин отримує можливість відстежувати події у діяльності органів судової влади [3].

В умовах розбудови української державності та становлення демократії система методів та способів управління у публічній владі, звичайно, потребує реформування. Зокрема мають бути запроваджені нові підходи до побудови внутрішніх владно-управлінських відносин у самих державних органах, змінені вимоги до особи державного службовця, його функцій, завдань, системи підготовки та перепідготовки, відповідальності. Усе це потребує введення нових термінів і підходів, що вже зараз знаходить відображення в новій редакції Закону України "Про державну службу", а також "Стратегії модернізації системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування", нещодавно розроблених Голодержслужбою України [4].

При цьому управлінська діяльність у системі судової влади України, є специфічною, оскільки здійснення управління суспільними процесами судами здійснюється опосередковано, через правосуддя, шляхом застосування правових норм, виданих іншими органами публічної влади, а тому, як зазначалося вище, ефективна модернізація управлінської діяльності в системі судових органів прямо залежить від модернізації управління і в інших органах публічної влади.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Становлення та розвиток України як правової, соціальної держави є неможливими без ефективного функціонування судової влади — особливо, самостійного та незалежного різновиду державної влади, діяльність якого спрямована на захист прав і свобод особи, законних інтересів колективних суб'єктів правовідносин, суспільства та держави в цілому. На даному етапі суспільного розвитку, основний напрям удосконалення управлінської діяльності, зокрема, в судових органах, їх подальша демократизація і раціоналізація, мають бути забезпечені на основі результативності і ефективності функціонування системи публічної влади. З цією метою доцільно запровадити дієві механізми, що спрямовані на ефективність та прозорість судової влади.

Література:

1. Вишневський А., Афанасьєва В., Гекалюк Г. та ін.; / за заг. ред. Т. Мотренка / План модернізації державного управління: пропозиції щодо приведення державного управління та державної служби України у відповідність із принципами і практиками демократичного урядування. — Київ, 2010. — Україна.
2. Асанова А.А. Електронний уряд як дійовий механізм взаємодії і форма співпраці держави та громадян в інформаційному суспільстві // Державне управління № 1. [Електронне ресурс]. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Правовий тиждень: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://legalweekly.com.ua>.
4. Офіційний веб-сайт Нацдержслужби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nads.gov.ua>

References:

1. Vyshnevs'kyj, A. Afanas'ieva, V. and Hekaliuk R. (2010), Plan modernizatsii derzhavnoho upravlinnia: propozytsii schodo pryvedennia derzhavnoho upravlinnia ta derzhavnoi sluzhby Ukrainy u vidpovidnist' iz pryntsyparamy i praktykamy demokratychnoho uriaduvannia [Plan of modernization of public administration: proposals to bring the "E-government as an effective mechanism of interaction and collaboration form the state and citizens in the information society], Tsentr adaptatsii derzhavnoi sluzhby do standartiv Yevropejs'koho Soiuzu, Kyiv, Ukraine.
 2. Asanova, A. A. (2006), "Plan of modernization of public administration : proposals to bring the Public Administration and Civil Service of Ukraine in line with the principles and practices of democratic governance", Derzhavne upravlinnia № 1. [Online], vol . 8, available at: <http://www.nbu.gov.ua> (Accessed 15 September 2015).
 3. Legal Week (2015), available at: <http://legal-weekly.com.ua> (Accessed 15 September 2015).
 4. Official website National Civil Service Agency Ukraine (2015), available at: <http://nads.gov.ua> (Accessed 15 September 2015).
- Стаття надійшла до редакції 30.09.2015 р.*